

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
University of Debrecen, Hungary
Wyższa Szkoła Gospodarki, Bydgoszcz, Poland
Гомельські Дзяржаўны Універсітэт ім. Ф. Скарыны, г. Гомель, Беларусь
Інститут Конфуція Київського національного університету ім. Т. Шевченка
Федерація обмінів «Франція-Україна»
Університет Савойя Монблан (Франція)
Криворізький державний педагогічний університет
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний університет харчових технологій
Міжнародна перекладацька компанія Translatel

МАТЕРІАЛИ

II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ЛІНГВІСТИЧНИЙ, ПРАВОВИЙ
ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»**
(електронне видання)

25-26 березня 2021 року

Біла Церква – 2021

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні вектори розвитку перекладацької діяльності в умовах інтернаціоналізації вищої освіти

Борщовецька В.Д. Структура та зміст навчальної практики на I курсі у процесі підготовки майбутніх перекладачів.....	6
Стрілець В. В. Підходи до аналізу потреб майбутніх письмових перекладачів науково-технічних текстів.....	8
Ігнатенко В.Д. Перекладацькі стратегії як важлива складова навчально-стратегічної компетентності майбутніх перекладачів.....	10
Захарова Н.О. Лексико-семантичні особливості фразеологізмів із компонентом на позначення овочів (на матеріалі французької мови)	13
Волинець І.М. Специфіка сприйняття перекладних художніх творів.....	15
Синельникова І.С. До питання про термінознавство та терміни.....	17
Єфімова К.О. Застосування семантичних властивостей кольору в англійських та українських фразеологізмах.....	20
Пилипенко І.О. Особливості перекладу англомовного дискурсу.....	22
Береговенко Н.С. Особливості перекладу семантичної категорії дієслів на означення переміщення стрибками в романах Дж.Роулінг «Гаррі Поттер».....	24
Демченко Н.С. Особливості перекладу сучасних телескопізмів в англійській мові.....	28
Велика К.І. Алгоритм перекладу захворювань рослин за допомогою сільськогосподарських словників-довідників.....	29
Пилипей Ю. А. Modern Ukrainian and American Slang.....	32
Гулісва Д.О. English in the Internalization Process of Education, IT and Business.....	34
Зізінська А.П. Особливості передачі імперативів в англійській мові: історичний аспект... ..	36
Лобачова С.В. Особливості перекладу англійських фразеологізмів з опорним компонентом-колонімом.....	38

Секція 2. Професійно-орієнтоване навчання іноземних мов і культур

в умовах міжнародної академічної мобільності: педагогічні та психологічні аспекти

Цвид-Гром О.П. Формування транскультурної компетентності в умовах глобалізації освітнього простору.....	41
Thomas Gronier. Les apprenants «musiciens» et ses capacités supplémentaires dans l'apprentissage des langues.....	43
Бойко Г.А. Етапи формування англомовної компетентності в професійно орієнтованому монологічному мовленні.....	46
Тарасюк А.М. The Peculiarities of the Cooperative Foreign Language Teaching in the Context of the University Education.....	47
Конаш О.В. Эмоциональный интеллект как фактор профессиональной адаптации молодого специалиста.....	49
Тейкина Д. П., Крутолевич А. Н. Взаимосвязь проявлений лжи и параметров потребностно-мотивационной сферы студентов.....	51
Івлева К.С. Listening Comprehension Tests for First-Year Students at National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»	53
Василькова В.А., Дворак В.Н. Теоретический анализ методик психодиагностики по проблемам предстартовых эмоциональных состояний спортсменов.....	55
Резнік В.Г. Формування у студентів-філологів іншомовної комунікативної компетентності у процесі підготовки та реалізації навчальних проєктів у формі тематичних мультимедійних презентацій.....	56

УДК:811.111'25=82-31

ПИЛИПЕНКО І.О., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ

Метою даної статті є розгляд особливостей перекладу англomовного гумористичного дискурсу. Актуальність обраної теми обумовлена тим, що переклад сучасного гумористичного дискурсу є і буде популярним завжди тому, що телевізійний гумор затребуваний глядачами і в цілому відповідає їхнім смакам. Також, даний жанр популярний серед всіх вікових категорій.

Ключові слова: дискурс, трансформації, технічні прийоми, мова, лексичні одиниці.

Увага вивчення дискурсу приділялася багатьма лінгвістами і його вивчення знайшло своє відображення у працях: З. Харрісона, В. фон Гумбольдта, Ф. де Соссюра, Л. Вітгенштейна, Л.В. Щерби, Е. Бенвеніста, Т.М. Ніколаєвої, В.Г. Борботько, П. Серіо, Г. Греймас і Ж. Курта, А.А. Кибрика, Т.А. ван Дейка та інших. Завдяки зусиллям вчених різних областей теорія дискурсу оформлюється в даний час як самостійна дисципліна. Що стосується гумористичного дискурсу, то було виявлено, що даний вид дискурсу відноситься до інституціонального типу (всього виділяється два основних типи – це персональний та інституціональний). Ми спиралися на концепцію, висунуту В.І. Карасиком. На думку автора «Інституційний дискурс – різновид спілкування між людьми, які можуть не знати один одного, але повинні спілкуватися відповідно до норм даного соціуму» [2, с.10]. Таким чином, Гумористичний дискурс можна віднести до інституціонального типу завдяки наявності адресанта, наявності адресата прямого або непрямого, відношенню між що говорить і слухає (соціальну дистанцію), тональності спілкування і цілі.

На підставі вище викладеного, гумористичний дискурс-це дискурс побутової комунікації, однак беручи до уваги той факт, що матеріалом дослідження послужила мова коміка гумористичної передачі, взятої з інтернет-сайту, можна припустити, що гумористичний дискурс також відноситься до дискурсів фактичної комунікації.

Для розгляду дискурсу було відібрано відео на сайті YouTube з промовою американського коміка Джорджа Карліна. Дана тема актуальна тим, що переклад сучасного гумористичного дискурсу є популярним тому, що телевізійний гумор затребуваний глядачами і в цілому відповідає їхнім смакам. Шанувальники сьогоднішніх гумористичних телепередач, аргументуючи свій вибір, перш за все говорять про їх більш вільному характері.

Ключовим завданням нашого дослідження було дослідження перекладу гумористичного дискурсу і виявлення перекладацьких трансформацій. В якості теоретичної бази дослідження ми взяли точку зору В.Н. Комісарова. Вчений розуміє під перекладацькою трансформацією «перетворення, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу в зазначеному сенсі. І, оскільки перекладацькі трансформації здійснюються з мовними одиницями, що мають як план змісту, так і план вираження, вони носять формально-семантичний характер, перетворюючи як форму, так і значення вихідних одиниць» [4, с.172].

Основними етапами дослідження були: підбір відео для аналізу на каналі You Tube, пошук офіційного перекладу для аналізу всіх перекладацьких трансформацій, які використовувалися при перекладі, зіставлення текстів оригіналу та його перекладу, розбір і аналіз кожної пропозиції окремо, виявлення найбільш частотних видів перекладацьких трансформацій.

В результаті аналізу було виявлено, що при перекладі даного типу дискурсу текст перекладу піддається різним перекладацьким трансформаціям, особливо граматичним. Це дало підставу вважати, що причинами використання перекладачем перекладацьких трансформацій є істотні розбіжності в граматичній будові двох мов і необхідність «згладити» ці розбіжності заради досягнення тотожності вихідного і перекладного тексту.

Виходячи з цього, можна зробити висновок, що гумористичний дискурс володіє особливим сміховим ставленням до дійсності. Це мова, яка занурена в ситуацію сміхового спілкування. Кордон між «своїм» і «чужим» здійснюється за рахунок звернення учасників комунікації до спільних цінностей. Крім того, гумор відображає культурні цінності. У плані дослідження культури доцільно вивчення гумору, який зрозумілий для представників певного кола людей протягом певного часу. Наприклад, у мові, яка була вивчена нами, можна простежити, що гумор виражається в досить вільній формі, тобто часто використовується ненормативна лексика, деякі думки виражаються в досить вульгарному стилі, помітно, що в ній нема утиску при вираженні емоцій. На підставі цього можна прийти до висновку, що переважання тих чи інших рис в "сміховій культурі" дозволяє розрізнити ті риси, які притаманні соціуму і які тяжіють до такого роду гумору.

Проаналізувавши даний тип дискурсу, було виявлено, що найчастіше використовуються граматичні трансформації. Наприклад: "I'm a simple man, I did not possess an engineering degree nor I'm mechanically inclined - Я проста людина, у мене немає інженерних ступенів рівно як і схильність до математики». Відбувається граматична заміна. Розглянемо наступну пропозицію: "I can be of no help to anyone if I'm lying unconscious in the aisle". - Я не зможу нікому допомогти, якщо я лежу без свідомості в проході ». В даному прикладі відбувається граматична заміна при перекладі словосполучення "to be of no help to anyone", тобто прикметник замінюється дієсловом. Використання всіх цих трансформацій обумовлено тим, що в більшості випадків українська та англійська мови відрізняються за внутрішньою структурою. Такого роду розбіжності в двох мовах незмінно потребують, перш за все, в граматичних трансформаціях. Ці розбіжності спостерігаються в тих випадках, коли в англійській мові відсутня граматична форма, яка є в українській мові і навпаки. Дуже часто граматична категорія української мови ширша, ніж граматична категорія англійської мови. Технічні прийоми заміщення, як показала практика, теж широко використовуються. Це також обумовлено тим, що граматична структура мов різна і не дивлячись на те, що ці прийоми перекладу порушують формальна подібність перекладу, то вони забезпечують досягнення більш високого рівня еквівалентності. В англо-українських перекладах додаткові елементи часто повинні бути виражені в перекладі з допомогою додаткових лексичних одиниць і виявляються необхідними при перекладі таких поєднань, як: "water landing" - «посадка на воду». Найменш частотним в нашому випадку, але все ж має місце бути, виявився прийом транскрибування. Наприклад: lady - леді. Його застосування при

перекладі пов'язане з введенням в текст перекладу якоїсь нової, що не властивій українській мові лексичної одиниці, але в проаналізованому тексті таких одиниць мало. Крім того, нечасте його використання пов'язане з тим, що в тексті перекладу всі слова мають свої еквіваленти, мало власних назв, номенклатурних позначень і термінів. Основними причинами використання перекладацьких трансформацій є відмінності в лексичному складі, а саме в понятійній сфері і смислового обсязі слів двох зіставних мов. У випадках, де застосований дослівний переклад, хоч структура пропозиції і зберігається, то деякі зміни все ж присутні: опущені службові частини мови, змінені деякі лексичні одиниці. Все це обумовлено тим, що граматичний лад української та англійської мов має значні відмінності. Тому граматичні заміни різного характеру є досить звичайним явищем.

Таким чином, відмінність систем вихідної мови і мови перекладу, стилістичні особливості оригінального тексту, особливості мовної та мовленнєвої норми української та англійської мов, а також індивідуальний стиль автора оригіналу - це ті обставини, без яких пояснення використання перекладацьких трансформацій не представляється можливим. Саме за допомогою таких перетворень перекладач може адаптувати текст до норм рідної мови і створити адекватний переклад.

Список використаних джерел

1. Дейк ван Т.А. К определению дискурса. Л.: Сэйдж паблікэйшнс, 1998. 384 с.
2. Карасик В.И. О типах дискурса // Языковая личность: институциональный и персональный дискурс: Сборник научных трудов. Волгоград: Перемена, 2000. 477 с.
3. Комиссаров В.Н. Общая теория перевода. М.: ЧеРо, 1999. 136 с.
4. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. М.: ЭТС, 2000. 192 с.
5. Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. Л.: Наука, 1974. 428 с; 2-е изд. М.: УРСС, 2004.

УДК 81'255.4'367.625=111=161.2

БЕРЕГОВЕНКО Н.С., асистент кафедри романо-германської філології та перекладу
Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СЕМАНТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ДІЄСЛІВ НА ОЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМІЩЕННЯ СТРИБКАМИ В РОМАНАХ ДЖ. РОУЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР»

Проаналізовано способи перекладу семантичної категорії дієслів на означення переміщення стрибками в романах Джоан Роулінг «Гаррі Поттер». Виявлено основні лексико-граматичні та стилістичні трансформації, які застосовуються при перекладі дієслів на означення переміщення стрибками, а саме: заміна слова однієї частини мови на слово іншої, лексична заміна, додавання слова, комплексна трансформація та ін. Досліджено основні типи семантичних категорій мовних одиниць на означення переміщення стрибками.

Ключові слова: дієслово, семантика, переклад, перекладацькі трансформації, художня література

Важливе місце в системі англійської та української мов займає дієслово, йому притаманна більша, ніж іншим частинам мови, ємність змістової структури та більш рухоме коло значень. Сучасні дослідження, що проведені на матеріалі різних